

âd Barradiel

Jaargang 9 | mei 2011

FAN EIGEN HIEM

Vandaag voor het eerst sinds lange tijd valt er weer regen. Het stelt niet veel voor, maar toch het is weer wat vochtiger buiten. Een prachtig voorjaar, het kon niet stuk. Alleen dan staan de binnen activiteiten, zoals het maken van nieuwsbrieven en het onderhouden van de website en andere werkzaamheden voor de vereniging ook op een laag pitje. En dan zijn er privé vaak ook nog zaken waar je van wilt genieten en dat neemt ook tijd in beslag. Maar voordat de zomer begint moeten we u nog informeren over wat verenigingszaken. Mooi dat het vandaag dus regenachtig weer is om de nieuwsbrief vorm te geven.

Van ons lid Siem van der Woude ontvingen we een artikel 'Opskuor yn Tsjommearum'. Rumoer dat zich begint af te spelen in augustus 1648 in herberg De Witte Swaan. Dat artikel verdient een plaats in ons decemhernummer a.s. Dus dat houdt u tegoead.

BESTUURLIJK

Yn dizze 'Ald Barradiel' wolle wy it ôrûnne winterskoft efkes oereidzje. Nei in pear jier mei in soad aksje, wie it dit winterskoft wat minder drokte. Yn it foarste plak in pear ôfsizzings en dan moat der mar wer wat oars socht wurde. Dat falt net altyd ta. By dizze dan ek in oprop oan ús leden! Witte jimme in sprekker as in ûnderwurp? Jouw it oan ús troch, want wy moatte it meielkoar dwaan. Twads, it is allegearre frijwilligerswurk en de bôge kin net altyd spant wêze. Ek kin der noch wol in nij besjoerslid bij. As der immen belangstelling hat dan graach dit efkes oan ús troch jaan. It soe in boppeslach wêze as der ien ree is.

It wie in goede saak fan it bestjoer fan de Bunker bij Koehoal om in iependagen te hâlden. Der kamen wol in 350 minsken op ôf. It hâldt de boel skerp en it hat fan gefolch dat der wer nij materiaal, les âld argyf materiaal, foar it ljocht komt. Fotgraaf Durk Manshouder kaam mei foto's fan

de plattegrûn fan it kompleks út it argyf fan Den Haag. Wietse Leistra hie al ferskate kearen yn Ljouwert west mar dit koe er dêr net fine.

Yn july sil de earste faze fan it opknipjen fan de bunker begjinne. Al dy besikers fan de iependagen binne fansels ek foarby it fiskersmonumint del riden en koene sjen dat dy der mar kreas bystiet tusken it meande gêrs op syn eigen stikje sédyk. In wurd fan tank oan Poppe de Valk dy't dat kreas ûnderhâld.

Ik winskje jimme in goede simmertiid ta en oant sjen de kommende hjerst.

Klaas Evert Andringa (foarsitter)

LEDENNIEUWS

NIEUWE LEDEN

T(jino) Boomsma, Sixma van Andlawei 21
9047 VH Minnertsga

A(fke) Vogel, Freuleleane 2
9064 KT Oudkerk

ADRESWIJZIGING

D. Zwart, Lautastate 8
8925 HS Leeuwarden

K. Oosterbaan, Netarisappel 36
9076 LG St. Annaparochie

ADRES ONBEKEND

A. Ypma, Weth. Driessenstraat 121,
1107 XJ Amsterdam.
Post retour met mededeling:
woont hier al jaren niet meer.

VAN DE PENNINGMEESTER

Direct na het uitkomen van deze nieuwsbrief wordt het lidmaatschapsgeld 2011 van de leden geïncasseerd die de penningmeester hebben gemachtigd voor automatisch incasso. Het verzoek aan de andere leden om ook direct het lidmaatschapsgeld 2011 ad € 15,00 bij te laten schrijven op 32.55.38.271 t.n.v. Oudheidk. Ver. Barradeel.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking.

Een aantal leden heeft, ondanks een herhaaldelijk verzoek, het lidmaatschapsgeld over 2010 nog niet betaald. Zij hebben bij deze nieuwsbrief een brief ontvangen met het laatste verzoek.

FOTO IN DE KRANT

In het januarinummer van Ald Barradiel en in de lokale kranten, stond onderstaande foto afgedrukt. Het schip was De Twee Gebroeders van J. Tichelaar en waarschijnlijk een promotiefoto van de ZPC. Het is nu bekend dat Tichelaar een schipper uit Sneek was. Meteen na de publicatie kregen we een reactie van Roelof Varkevisser die bij de HZPC werkt in Joure. Hij stuurde het 'zusje' (foto onder) van deze foto en daarop is ook de plaatsnaam te lezen. De man rechts op de foto met pet moet controleur F. Schat zijn.

De omslagfoto in het decembern timer van Ald Barradeel heeft ook een reactie opgeleverd. De man rechtsonder op de foto is Sipke van der Veen, de vader van Siebren. Lieuwe visser van de Haardwei wist ons dit te melden. Dank voor de reacties allemaal.

NOG GEEN BIET

Gister spraken we met een bouwboer uit Barradeel, die zich gelukkig prees, dat hij nog geen biet in de grond heeft, want hij heeft er nu geen zorgen om. De bieten, die op het ogenblik boven de grond komen, staan te verkommeren op het veld en het zaad, dat nog niet boven is, loopt gevaar te verstikken in een harde korst modder als het straks maar even door droogt. Bovendien zal het even moeite kosten om het onkruid de baas te worden. Hij wacht wat de bieten betreft, rustig af.

[. . .] Het bietenareaal is dit jaar extra groot vanwege de naar verhouding van andere akkerbouwproducten hoge prijs, die in het vooruitzicht gesteld is. De Friese bouwstreek is echter niet een bij uitstek geschikt gebied voor suikerbieten. De opbrengsten blijven er aanmerkelijk achter bij die in zuidelijker gebieden.

Bron: Leeuwarder Courant 11 mei 1965 (verkort artikel)

DE SCHOOLTANDARTS, KINDVRIENDELIJK?

In de vroege jaren zestig, toen ik voor het eerst naar, zoals dat bij ons genoemd werd, 'de grote school' ging, werd er in de buurt waar ik opgroeide, aan tandheelkundige zorg bij jonge kinderen niet zoveel aandacht besteed. Vermoedelijk werd het standpunt van mijn ouders, dat dit bij jonge kinderen met een melkgebit niet nodig is, destijds in het algemeen gedeeld. Mijn ouders zagen er weliswaar op toe dat ik 's avonds voor het slapen gaan mijn tanden poetste, maar loszittende tanden en kiezen werden gewoon getrokken door mijn vader. Hij nam dan de betreffende tand of kies tussen een 'schoon stukje' van zijn rode zakdoek

en met zijn duim en wijsvinger trok hij die er dan zo uit. Niet erg hygiënisch dus, maar je had er verder weinig last van. Van vriendjes en klasgenootjes begreep ik dat het bij hen thuis net zo ging. Een tandarts zagen we nooit. Zo ging dat in die tijd.

Op een regenachtige herfstochtend, in het eerste jaar dat ik op deze zogenoemde 'grote school' zat, werd er, op enkele meters afstand van een muur, een caravan op het schoolplein gestald. De poten van de caravan werden boven een afvoerputje voor regenwater uitgekapt en vanaf de achterzijde van de caravan werden twee waterslangen naar de zijdeur van de school uitgerold. De ramen van de caravan waren van z.g. melkglas, dat wel licht doorliet, maar je kon er niet doorheen kijken. Dit was dus -erg geheimzinnig- de mobiele praktijk van de schooltandarts.

Niet lang daarna werden de eerste kinderen uit mijn klas 'uitgenodigd' voor een bezoek aan de caravan. De juffrouw uit mijn klas vertelde ons dat alle kinderen van de school naar de schooltandarts moesten, te beginnen bij de eerste klas. Ze vertelde er echter niet bij wat er ging gebeuren, maar ik kon aan verschillende kinderen uit mijn klas, die geweest waren wel zien dat het allesbehalve prettig moet zijn geweest.

Met bonzend hart in mijn keel stapte ik op het opstapje voor de deur van de caravan. Ik opende het deurtje en de vriendelijke vrouwenstem van de tandarts nodigde mij uit om verder te komen. Ik herinner me nog dat in de voorzijde van de caravan enkele kasten stonden. Van één ervan stond een lade open. Er lagen allerlei metalen tangen, haakjes, pennen, spuugbakjes en verband in. Het achterste deel van de caravan was in lengterichting door een houten wand in tweeën gedeeld. Rechts achterin

stond 'de stoel', omgeven met slangen, draden en een arm, waarlangs een snaar gespannen was, die waarschijnlijk de boor aandreef. In het linker deel, achter in de caravan, was een fonteintje, waar de instrumenten door de assistente weer schoon werden gemaakt. Ik mocht in de tandartsstoel plaatsnemen. Het aanvankelijke gerommel aan mijn gebit viel nog wel mee. Ik begon me al enigszins op mijn gemak te voelen. Maar toen kwam de boor... Dat deed nog niet onmiddellijk pijn, maar na ongeveer een halve minuut... Er leek geen eind aan te komen. De boor gierde in het rond en ik gierde mee. Ik voelde hoe stukjes tandsteen en fijne druppels spoelwater op mijn gezicht neerdaalden. Twintig minuten later stond ik met een tandenborstel en een tube tandpasta met vruchtensmaak in de hand, een dikke vulling in één van mijn kiezen en de (uitvoerige) complimenten van de tandartsassistente weer buiten. "Ik had niet gejankt", maar hooguit een beetje "met de boor meegezongen".

Toen ik -twaalf jaar oud- uitgewisseld was, stuurden mijn ouders mij elk half jaar naar een echte tandarts in Leeuwarden. Je zult begrijpen dat ik daar aanvankelijk met de grootste argwaan naar toeging. Mijn eigen kinderen gingen veel vroeger naar de tandarts. Ik denk dat dit beter was dan de methode van mijn eigen (onze) ouders. Tegenwoordig gaat het allemaal veel meer kindvriendelijk. Eerst wennen aan de stoel en kennis maken met de instrumenten etc. Echt pijnlijke operaties aan de kindergebitjes worden zoveel mogelijk vermeden. Afwijkingen aan de gebitjes worden zo vroegtijdig geregistreerd en een behandelplan wordt opgemaakt. Ik zou het niet goed hebben gevonden, als een schooltandarts dit bij mijn kinderen, zonder overleg zomaar zou doorkruisen. De caravan heeft twee dagen lang op het schoolplein gestaan. Er werd gezegd dat ie elk jaar -of elke twee jaar- terug zou komen. Maar ik heb hem gelukkig nooit weer gezien.

Dit verhaal is op www.schoolbank.nl ingestuurd door Gerrit de Boer op 24 november 2009

Colofon

Ledenadministratie
G. Bouma (secretaris)
Correspondentieadres
Reiddomp 17, 9101 HJ DOKKUM
Telefoon 0519-241409
Email : barradeel@oudbarradeel.nl
Website : www.oudbarradeel.nl